

Sote tulloo - Katsaus sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen sekä hallinnolliseen reformiin

Niina Haake, projektijohtaja

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen valmistelu

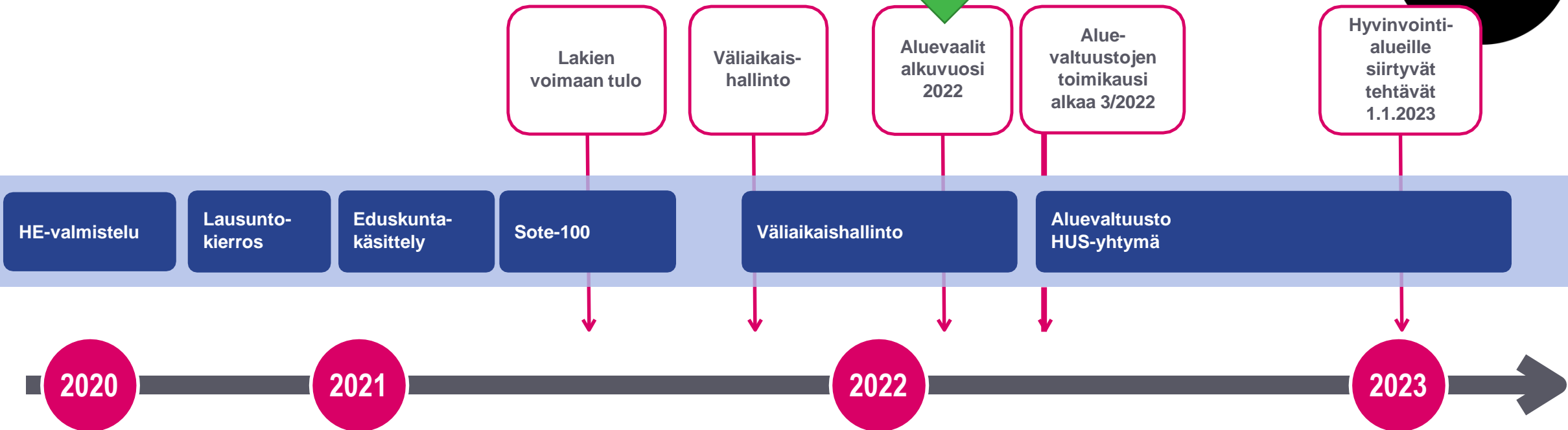
21.1.2022

Sote-uudistuksen tavoitteet

- kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja
- turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut kaikille suomalaisille
- parantaa palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta erityisesti perustasolla
- turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti
- vastata yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin
- hillitä kustannusten kasvua

Sote-uudistuksen aikataulu 2020–2022

Palvelujen
kehittäminen

Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelman kehittämishankkeet 2020–2023

Rakennemuutostusta koskevat kehittämishankkeet 2020–2021

RRF-hankkeet 2022 – 2025

Muut kehittämishankkeet 2020–2022

Haasteena sirpaleisuus ja eritahtinen moniajo koronakontekstissa

- Hallintouudistus saatava aikaan ripeästi (2023)
- Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta viety ja viedään eteenpäin kansallisin kehittämishankkein (2020 →)
  - Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusohjelma
  - Muut strategiset hankkeet
    - Mielenterveysstrategia
    - Työkykyohjelma
    - Lastensuojelu monialainen kehittäminen
    - Vammaisten henkilöiden henkilökohtaisen budjetin kokeiluhanke (päättynyt)
    - Asunnottomuutta vähentävien sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittäminen
    - Lastenasiointalo hankkeen jatko
    - Ikääntyneiden kotona asumisen tukeminen
  - EU:n elpymistukivälineen mukainen kehittämistyö 2022→
- Pelastustoimen uudistaminen alkaa konkretisoitua alueille vahvemmin 2022

Hyvinvointialueen järjestämisvastuu

Järjestämislajeissa määritellään sosiaali- ja terveyspalvelujen ja pelastustoimen järjestäjän rooli, vastuu ja velvoitteet.

Hyvinvointialueen järjestämisvastuuseen sisältyy vastuu asukkaan oikeuksien toteutumisesta ja palvelukokonaisuuksien yhteensovittamisesta sekä järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta

Järjestämisvastuuseen sisältyy

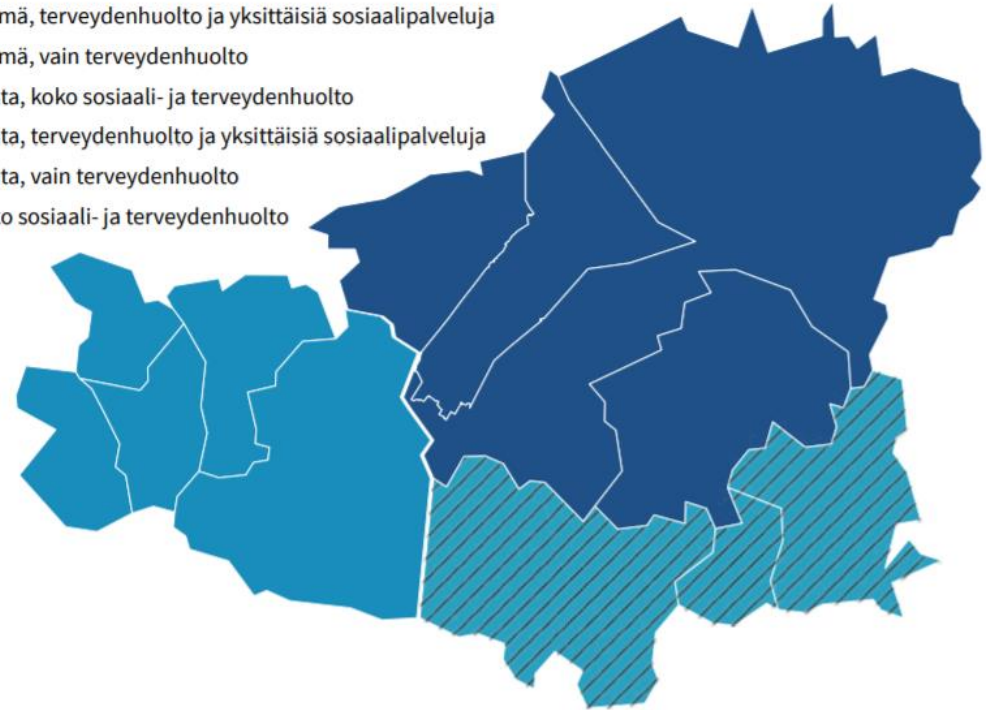
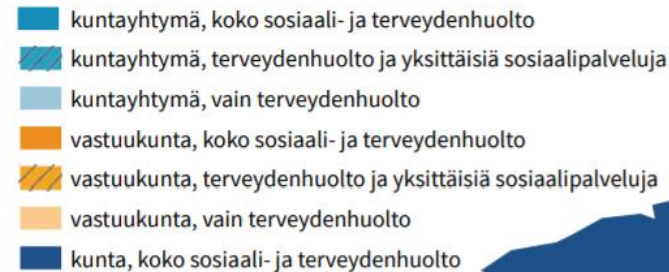
- vastuu lakisääteisistä tehtävistä
- päätöksenteko sote-palvelujen yhdenvertaisesta saatavuudesta, palvelujen tarpeen, määrän ja laadun määrittämisestä ja tuottamistavoista
- vastuu asiakkaan palvelujen yhteensovittamisesta eri toimijoiden kesken
- tuottamisen valvonta
- viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttäminen (julkisen vallan käyttö)
- vastuu palvelujen lisäksi mm. ennaltaehkäisevästä sosiaali- ja terveydenhuollosta, koulutus- ja tutkimustoiminnasta, poikkeusoloihin ja häiriötilanteisiin varautumisesta sekä huoltovarmuudesta

Hyvinvointialueella on oltava

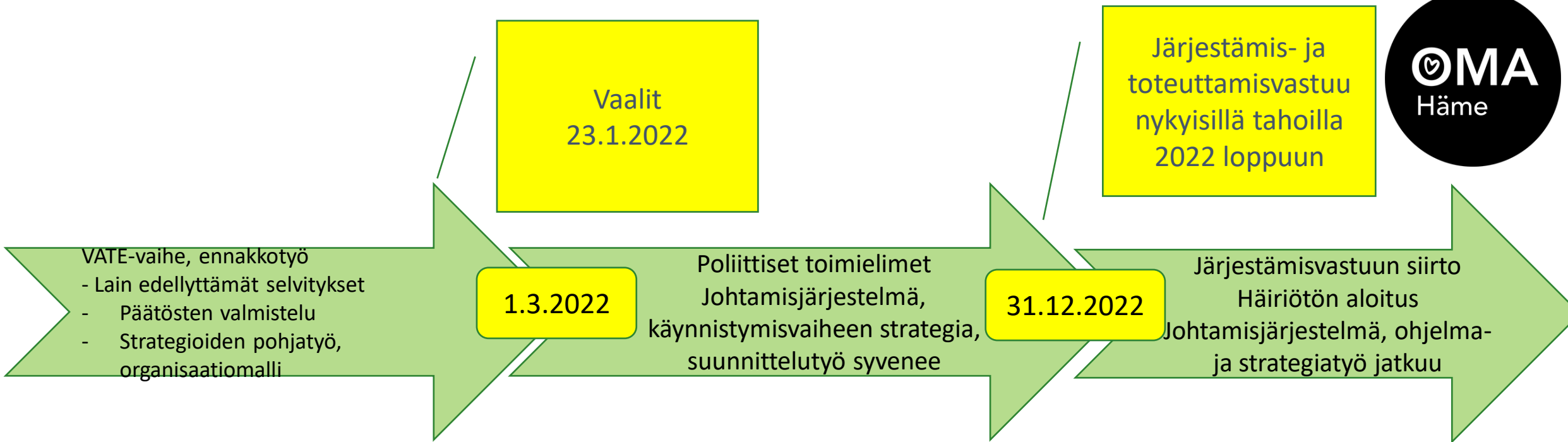
- riittävä osaaminen, toimintakyky ja valmius vastata sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä niin, että alue pystyy huolehtimaan asukkaidensa palvelutarpeen mukaisesta sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuudesta kaikissa tilanteissa
- palveluksessaan toiminnan edellyttämä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstö ja muu henkilöstö
- pelastustoimen osalta hyvinvointialueen palvelutason tulee vastata kansallisia, alueellisia ja paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia sekä muita uhkia
- hallinnassaan asianmukaiset toimitilat, toimintavälineet ja muut tarvittavat toimintaedellytykset
- järjestämisvastuunsa toteuttamisen edellyttämä riittävä oma palveluntuotanto

Kanta-Hämeen hyvinvointialueella

- Yhdistymisprosessi, jossa alueen kahdeksan nykyisen sote-palvelujärjestäjän, Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin sekä Etevan ja Kanta-Hämeen pelastustoimen järjestämät palvelut viedään yhteen
- Noin 6500 työntekijää siirtyy
- Vuosibudjetti noin 765 M€
- Vastuulla 170.000 asukkaan sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen palvelut

Kuva: THL, Alueellinen asiantuntija-arvio 2021, verkkojulkaisu

Heinä-syys loka-tammi helmi maalis-kesä elo-joulu tammi 2023

Rakennetaan ja luodaan edellytykset

Valmistellaan ja sparrataan

Kootaan ja viimeistellään alueella

Päätetään ja valitaan johtajat

Pannaan toimeksi

Käynnistetään

Mikä muuttuu

- Uusi organisaatio, uusi työnantaja, uusi palveluiden järjestäjä
- Häiriötön muutos 2023 – asukkaalle mahdollisimman vähän muutoksia
- Vaaleilla valittu aluevaltuusto ja sen alainen toimielinrakenne
- Yksi organisaatio, monta yhdyspintaa
- Rahoitus: perustuu suurelta osin laskennalliseen valtion rahoitukseen sekä osin asiakas- ja käyttömaksuihin
  - Joustavuus minimaalinen, neuvottelumenettely valtioneuvoston kanssa
  - Alijäämien kattamista ei voi toteuttaa rahoitusta kasvattamalla, supistaminen ja tehostaminen

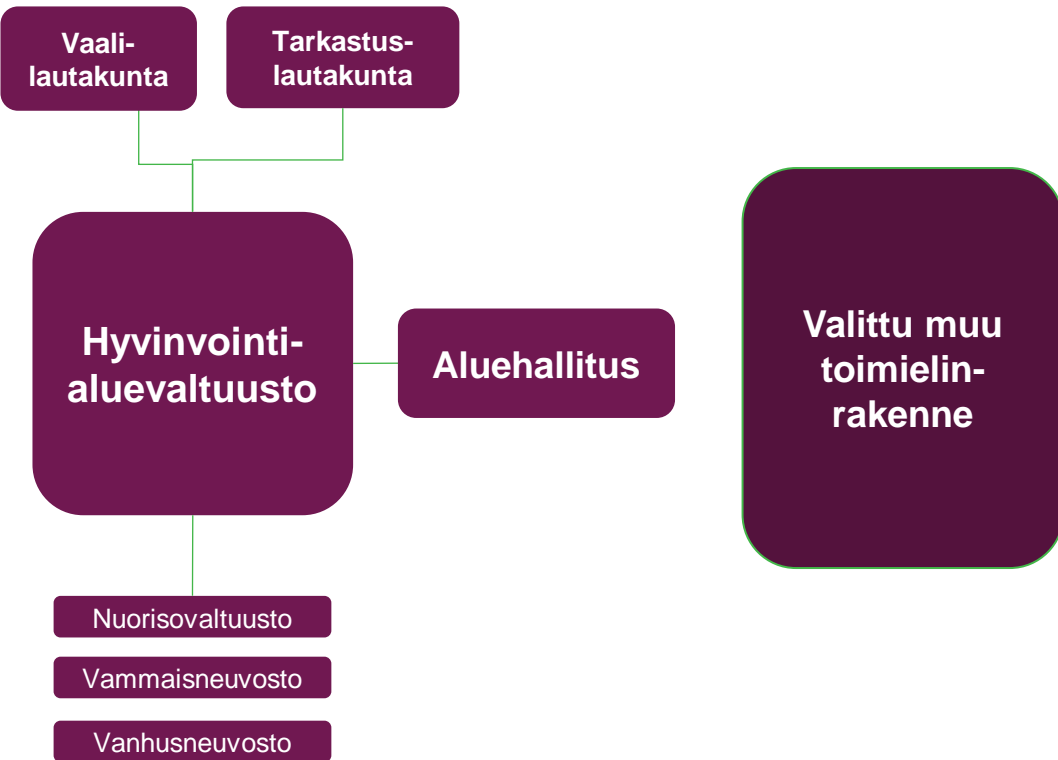
Aluevaltuuston aloittaessa – poliittiset toimet

- Hyvinvointialueet ovat julkisoikeudellisia yhteisöjä, joilla on alueellaan itsehallinto siten kuin siitä uudessa hyvinvointialueesta annettavassa laissa säädetään
- Hyvinvointialueiden ylin päättävä toimielin olisi vaaleilla valittava suorilla vaaleilla valittava aluevaltuusto, joka aloittaa toimintansa 1.3.2022
  - Pienimmillä hyvinvointialueilla (enintään 200 000 asukasta) valtuustoon valittaisiin vähintään 59 jäsentä.
- *Hyvinvointialueella on oltava aluevaltuuston lisäksi aluehallitus ja tarkastuslautakunta*
- Aluevaltuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla on läsnäolo- ja puheoikeus aluehallituksen kokouksessa
- Hyvinvointialuejohtaja johtaa aluehallituksen alaisena hyvinvointialueen hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Hyvinvointialuejohtajan valitsee aluevaltuusto.
- Aluevaltuuston ja –hallituksen tehtävät kuvattu [laissa hyvinvointialueesta](#)

Konsernirakenne tavoitetila 1

OMA

* Toimintakuluja ei tässä vaiheessa pystytty erottamaan päihde- ja mielenterveyspalveluiden osalta (osana terveydenhuollon / sosiaalihuollon palveluita)

Polku vuoden 2025 jälkeiseen aikaan

2024

- Käynnistysvaihe ohitettu
- Vakiintuneen toiminnan vaihe
- Strategian, johtaminen ja rakenteiden arviointi
- Uudet tavoitteet

2022

- Vaalit (1/22)
- Valtuusto (3/22)
- Käynnistymisvaiheen strategia (3-6/22)
- Organisaatiomalli, hallintosääntö (3/22)
- Toimielinten käynnistyminen – hallintosäännön täydennykset
- Johtajavalinnat ja siirtopäätökset (3-6/22)
- Toimeenpano ja siirtojen (erityisesti henkilöstö ja ICT!) valmistelu (8-12/22)

2025

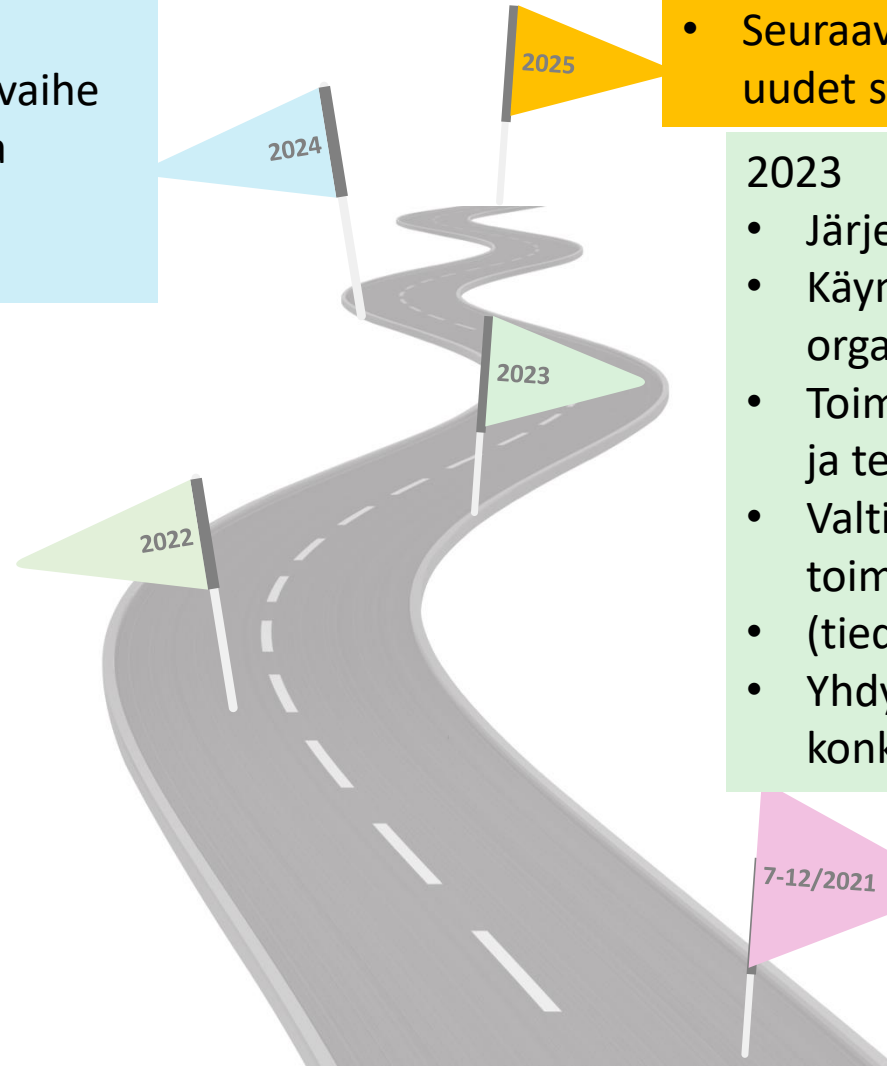
- Seuraavat aluevaalit ja uudet strategiat

2023

- Järjestämisvastuun siirto 1/23
- Käynnistymisvaiheen organisaatio ja johtaminen
- Toiminnan vakiinnuttaminen ja tehostaminen
- Valtion ohjauksen toimivuuden varmistaminen
- (tiedolla) johtamisen työkalut
- Yhdyspintojen kysymykset konkretisoituvat

2021

- Järjestäytyminen, resurssit, tilat, infra, rekryt, suunnittelu, tiedonkeruu, viestintä

Soten uudistaminen

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus
Sosiaalityön kehittäminen sote-keskuksessa

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelma

- Asiakas saa palvelut yksilöllisten tarpeiden mukaan.
- Asiakas saa avun ajoissa.
- Asiointi on sujuvaa: digipalvelut, ilta- ja viikonloppu-vastaanotot, matalan kynnyksen palvelut.
- Sote-ammattilaisten työnjako toimii asiakkaan parhaaksi.
- Erikoislääkärien konsultaatiot tukevat yleislääkäriä työtä.

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus

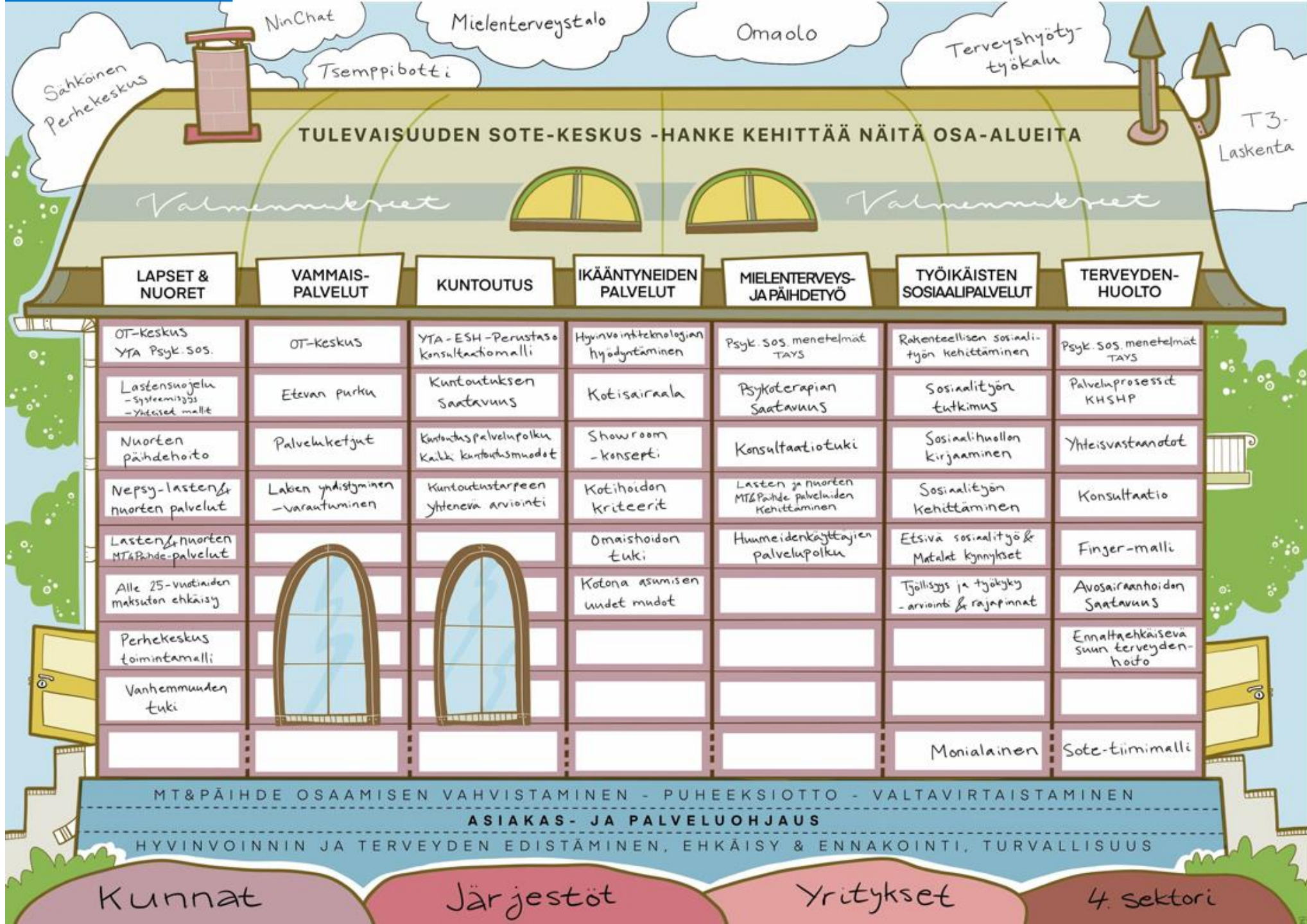
VISIO

Sosiaalihuollon kehittämisohjelma

- Hallitusohjelman mukaisen sosiaalihuollon kehittämisohjelman tavoitteena on tutkimus- ja tietopohjaisen sosiaalihuollon vahvistaminen.
- Kehittämistyöhön myönnettävän valtionavustuksen keskeisenä tavoitteena on vahvistaa sosiaalihuollon osaamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon yhteensovittamista palvelujärjestelmässä. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintakokonaisuuden tasapainoon tulee hankkeiden jatkototeutuksessa kiinnittää huomiota.
- THL tarjoaa kehittämiselle asiantuntijatukea seuraaviin tavoitteisiin:
  - oikea-aikaisen sosiaalialan ammattilaisten ja monialaisen tuen saannin parantaminen,
  - kansallisesti yhtenäisten vaikuttavuuden arvioinnin mittareiden ja vaikuttavien työmenetelmien käyttöönotto sekä
  - rakenteellisen sosiaalityön vahvistaminen.

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus –hanke: Työikäisten sosiaalihuolto, sosiaalityö

Valmennukset tukemassa sote-keskus – kokonaisuutta

- **Luodaan monialainen toimintamalli sote-keskuksiin:**
  - Monialainen *toimintamalli*, mille muutos on luontevaa (eli rakenne ei ole yksittäiseen työntekijään sidottu)
  - Asiakkaan kokonaispolku hahmotettu ja luotu monialaisesti
  - Skaalaus koko alueelle, alueiden erot huomioon ottaen
- **Johtamisen uudistaminen:**
  - Kokonaisuuden toimivuus, tiedolla johtaminen, muutoksen tuki
  - Laadun ja vaikuttavuuden parantaminen, toimintatapojen yhdistäminen
- **Palvelumuotoilu:**
  - Työntekijöiden kyky vahvistaa palveluita asiakaskokemuksen avulla

Rakenteellisen sosiaalityön kehittäminen

- **Eriyisiasiantuntija aloittaa hankkeessa 1.2.2022**
- Rakenteellisen sosiaalityön kehittäminen, perustyön vahvistaminen
- Kirjaamiskäytäntöjen yhtenäistäminen, kirjaamisverkoston edistäminen ja juurruttaminen
- Sosiaalihuollon ja sosiaalityön tutkimus-, kehitys- ja tietoperustan kehittäminen/vahvistaminen
- **Suunnittelijoiden rekrytointi:** Vahvat käytännön tekijät hanketyön ja perustyön välille

Digitaalisuuden vahvistaminen

- Suuntiman pilotointi monialaisissa prosesseissa
- Osallistuminen Omaolon kehitykseen sosiaalityön osalta
- Vanhemmuuden ”tsemppibotti” (ennen palvelua verkossa saatava ohjaus ja tuki) jatkokehittäminen

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus –hanke: Työikäisten sosiaalihuolto, sosiaalityö

Sosiaalityön- ja ohjauksen kehittäminen

Sosiaalihuollon tuki kynnyksetön ja helposti tavoitettavissa

- Tutkitaan ja mallinnetaan ”aikuisten ohjaamo” tyyppistä konseptia. Tehdään työllisyyden yhdyspintojen rinnalla
- Taloussosiaalityön, talousneuvonnan ja siihen liittyvän tarpeellisen yhteistyön tunnistaminen ja kehittäminen, yhteistyö Pikassoksen kanssa
- Selkeytetään sosiaalista kuntoutusta, vahvistetaan liikkuvaa työtä ja aluetyötä. Liittyy vahvasti myös rakenteelliseen sosiaalityöhön, työllisyyteen, monialaisiin valmennuksiin ja kuntoutukseen
  - Kuntoutuksen asiantuntija aloittaa hankkeessa 1.2.2022
- Systemisen työotteen/orientaation vahvistaminen, yhteistyö Monni-kehitystyön kanssa
- Lape-palveluiden ja aikuisten palveluiden yhdyspintojen kehittäminen ja nivelvaiheiden selkeyttäminen
- Mielenterveys- ja päihdeosaamisen vahvistaminen perustyössä yhteistyössä hankkeen mipä-kokonaisuuden kanssa
- Sosiaalihuolto, sosiaalityö valmennuksissa

Työkyvyn arviointi osaksi sote-keskusta

- Kuntouttava työtoiminta Hyvinvointialueella
- Työllisyyden yhdyspintojen työstäminen
  - Tulevaisuudessa ”pop-up” –työpajoja eri teemoilla
- Päihde- ja mielenterveysasiakkaiden palvelut ja prosessit ja työkyvyn arviointi
- Työkyvyn arviointi, työllisyyden prosessit monialaisessa valmennuksessa
  - Kokemusasiantuntijan näkemykset mukana kehittämisessä

Kysy lisää:

Taru Arnkil

Projektiasiantuntija, sosiaalihuolto

[taru.arnkil\(at\)hame.fi](mailto:taru.arnkil(at)hame.fi)

+358 50 565 1604

Työ jatkuu

- Hallintovalmistelu kiihtyy
  - Soten uudistaminen laajenee
  - Aluevaltuutetut aloittavat työnsä
-
- Muutosprosessissa on tärkeää, että pelataan samaan suuntaan ja asetetaan realistiset tavoitteet